

Ceny ogłoszeń:

Cała strona 200 zł., 1/2 strony 100 zł., 1/4 strony 60 zł., 1/8 strony 35 zł., 1/16 strony 20 zł.

Ogłoszenie zwykłe za 1 mm. 30 gr., w tekście 40 gr.: przed tekstem 60 gr. — Kolumny ogłoszeń zwykłych składają się z czterech szpalt. Przy miesięcznym względnie dłuższym ogłoszeniu znaczna zniżka.

P.T. Biblioteka Jagiellońska
Kraków

GŁOS PODHALA

PISMO REDAGUJE KOMITET

Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Adres Redakcji i Administracji:
Nowy Sącz, ulica Jagiellońska 1. 5

Własne oddziały redakcyjne na całym Podhalu.

Redaktor naczelny przyjmuje codziennie od godz. 4—5 po południu.

Godziny urzędowe Redakcji:
od 10—11 przedpoł. i od 4—6 popoł.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie wraz z dostarczeniem do domu 80 gr. Zamiejscowa miesięcznie 1 zł. Wpłacać na konto czekowe Administracji.

Konto czekowe P. K. O. 409-090.
Telefon Nr. 210.

Aktualny tygodnik powiatów: gorlickiego, jasielskiego, limanowskiego, nowosądeckiego, nowotarskiego i żywieckiego

W 74 rocznicę Wodzowie powstania 1863 roku

Z różnych sfer pochodzili wodzowie powstania 1863 r. Byli wśród nich synowie zamożnych ziemian i synowie ludu, książe i oficerowie z armii rosyjskiej, młodzież i ludzie starsi o srebrnych włosach. Walczyli najczęściej pod przybranym nazwiskiem, żeby nie narażać rodzin na zemstę wroga.

Powstanie wybuchło bez należytego przygotowania w nocy z dnia 22 na 23 stycznia, a sprzyjała mu dziwnie łagodna zima. Na kilka dni przedtem Komitet Centralny ogłosił manifest do narodu, wzywając do boju o wolność i mianował wodzów, wybierając na te trudne stanowiska ludzi szczerze miłujących ojczyznę, a oficerów obeznanych ze sztuką wojenną. Oto ich nazwiska: Langiewicz, Sierakowski, Jarosławski, Dąbrowski, Miłkowski (Jeż), Różycki, Padlewski, Lewandowski, Czapski, Zwierzchowski (Topór).

Niemniej różnorodny był materiał ludzki, z którego składały się partie: byli tam panicze przyzwyczajeni do zbytków i synowie włościan, inteligenci i rzemieślnicy, uczniowie klas wyższych i żołnierze, zbiegli z armii państw zaborczych, idealisci i awanturnicy.

W szeregach powstańców spotykało się nawet kobiety: adjutantem Langiewicza była panna Pustowójtówna.

Dzięki niezaradności Moskali, niewyświadczonym i źle uzbrojonym ochotnikom polskim dość dobrze wiodło się z początku: Padlewski, formujący partię w puszczy Kampinowskiej, przeprawił się przez Wisłę i w lesie serockim połączył się z drugą partią. W Zduńskiej Woli ks. Cent rozbroił policję i zabrał strzelby niemieckim stowarzyszeniom w Łodzi. W Sandomierskim zdobyto kilka miast, zabrano wrogom dużo broni i wyrządzono im znaczne straty. W pierwszym miesiącu powstania stoczono 60 potyczek. To podniosło ducha w narodzie i cały kraj stanął w ogniu.

Brak artylerii i regularnego wojska sprawił, że nie można było wyzyskać odniesionych zwycięstw. W pierwszych dniach marca, Langiewicz stoczył kilka szczęśliwych potyczek, i został mianowany dyktatorem, ale już 18 marca, mimo zwycięskiej bitwy pod Grochowiskami, zmuszony był przeprawić się przez Wisłę do Galicji.

Niepowodzenia trochę osłabiły powstanie, ale nie położyły mu kresu. W kwietniu znowu zaczęło powodzić się Polakom: Czachowski siał postrach wśród Moskali, Jeziorański stoczył z

nimi kilka szczęśliwych potyczek; na Litwie zaś wybuchło powstanie, kierowane przez Zygmunta Sierakowskiego, który 2 maja, ranny w potyczce, dostał się do niewoli i w Wilnie poniósł śmierć na szubienicy.

Na czele ruchu stanął zacny i rzutny Traugutt. Partiami na Litwie dowodzili ludzie tej miary, jak Narbutowie, Dyboski, Świętorzecki, który odniósł zwycięstwo pod Marcejanówką.

Lato sprzyjało walce. W Kieleckim waleczny Chmieliński długo ucierał się z Moskalami, aż wreszcie pochwyciono go i rozstrzelano. Siły powstańców wyczerpały się, a z Rosji wciąż nadchodziły pułki. Położenie stawało się rozpaczliwe. Dni powsta-

nia były już policzone. W kwietniu uwięziono Traugutta, a w maju zaś Rosjanie sprowadzili tyle wojska, że dzielny młody generał Bosak-Hauke musiał schronić się do Galicji.

Wówczas zaczęło się krwawe dzieło zemsty: wielu wodzów partii zginęło w boju, inni, wpadłszy w ręce Moskali, zostali powieszani: taki los spotkał ks. Iszrę, ks. Brzósę i ks. Mackiewicza.

Zapełniły się więzienia, zaludniły się pustynie i kopalnie na Syberii powstańcami polskimi. Ale ofiary te nie były daremne, bo z posiewu ich krwi wyrosły późniejsze dzieje, które doprowadziły nas do wolności.

—0—

Uprawnienia szkół państw. dla prywatnego szkolnictwa powszechnego i średniego

Ministerstwo oświaty wydało ostatnio dwa rozporządzenia, odnoszące się do nadawania prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych oraz prywatnym gimnazjom ogólnokształcącym uprawnień gimnazjów państwowych. Rozporządzenia te obowiązują od 1 września br.

Nadanie uprawnień prywatnej szkole powszechnej, lub prywatnemu gimnazjum, może nastąpić, jeżeli dany zakład prywatny: 1) osiąga odpowiednie wyniki nauczania oraz poziom pracy wychowawczej, zwłaszcza w zakresie wychowania młodzieży, odpowiadającego potrzebom państwa, co władze szkolne stwierdzą; 2) posiada dyrektora względnie kierownika i większość takich nauczycieli, którzy zarówno liczbą godzin jak i pracą są związani przedewszystkiem z tą szkołą, a także odpowiednie dla swjej liczebności i organizacji pomieszczenie, urządzenie oraz należyte zaopatrzenie w środki i pomoce naukowe, 3) odpowiada potrzebom państwowym na danym terenie.

W konsekwencji wydawane własnym uczniom przez daną szkołę powszechną, względnie gimnazjum świadectwa z poszczególnych klas, jak również świadectwa ukończenia, są równoznaczne z odpowiednimi świadectwami publicznych szkół powszechnych lub gimnazjów państwowych.

Nadanie uprawnień ważne jest do odwołania, może być jednak cofnięte, gdy władze szkolne stwierdzą, że prywatna szkoła powszechna lub gimnazjum nie spełnia warunków podanych wyżej, lub narusza inne obowiązujące przepisy.

Jak widać z powyższego, w odniesieniu do prywatnych gimnazjów nowego typu znika od 1-go września 1937 r. stosowane dotychczas rozróżnienie t. zw. pełnych i niepełnych praw. Dawne przepisy zachowują jednak moc obowiązującą jedynie jeszcze w stosunku do ostatniej klasy gimnaz-

jów prywatnych starego typu, oraz w stosunku do klasy pierwszej nowoorganizowanych liceów ogólnokształcących.

Wznowienie na terenie powiatu nowosądeckiego działalności Związku Działaczy Społecznych

W sobotę 16 stycznia br. odbyło się w lokalu Związku Legionistów, przy alei Mościckiego w Nowym Sączu, informacyjne zebranie, w którym wzięli udział: sekretarz Parlamentarnego Klubu Związku Działaczy Społecznych, poseł Tadeusz Kopeć i poseł podhalański Jan Łobodziński. Na zebranie to przybyło wielu przedstawicieli tutejszych organizacji i wybitnych działaczy społecznych. Wybrano Komitet organizacyjny, po obszernej dyskusji, poczem zebranie zakończono.

Nowe drogi

Dnia 10 bm. odbyło się na terenie województwa krakowskiego otwarcie dwóch dróg państwowych o trwałej nawierzchni, a to drogi Kraków — Wieliczka i Kraków — Katowice. Nowo otwarte drogi mają ogromne znaczenie gospodarcze i turystyczne, a przez budowę drogi Kraków — Katowice włączony zostaje Kraków do międzynarodowej sieci dróg automobilowych.

Bez dachu, bez odzieży,
bez jedzenia stoją tysiące
ludzi przez zimę!
Daj co możesz!

O usprawnienie sprzedaży znaczków pocztowych

Od dłuższego czasu napływały do władz pocztowych liczne skargi z powodu chronicznego wprost braku znaczków pocztowych w sprzedaży detalicznej w sklepach materiałów piśmiennych i tp. Jedną z głównych przyczyn braku znaczków była nieopłacalność ich sprzedaży wskutek niskiej prowizji. Obecnie ministerstwo poczt i tel. przeprowadza od dnia 1 stycznia 1937 r. zasadniczą reformę w tej dziedzinie. Prowizja dla detalicznych sprzedawców znaczków i płatnych druków pocztowych podwyższona została z 1 proc. na 2 proc. wartości zakupionych znaczków. Nadto przyznany będzie sprzedawcom cały szereg ulg. W tych wypadkach, gdy prywatni sprzedawcy znaczków pocztowych i druków utrzymują punkty sprzedaży czynne również w godzinach wieczornych, oraz w niedziele i święta, mogą oni korzystać z jednorazowego kredytu do 25 zł. Nadto urzędy pocztowe będą im wydawać bezpłatnie specjalne teczki do przechowywania znaczków i druków. Dyrekcje pocztowe prowadzić mają spisy prywatnych sprzedawców znaczków, celem należytego rozmieszczenia punktów sprzedaży we wszystkich większych miejscowościach Polski.

Rolnicy! Kupujcie tylko w Zagonie!

Wystawa choinek regionalnych

Pod patronatem Wydziału Konfederacji Rojonowych Nowosądeckiego Nauczycielstwa Szkół Powszechnych otwarta została w ubiegłą sobotę, 16 stycznia w auli gimnazjum żeńskiego Wystawa choinek regionalnych. Podczas wystawy wykonano widowiska obrzędowe przez młodzież nowosądeckich szkół powszechnych. Następnie odbyło się zebranie towarzyskie, połączone z tańcami. Chór młodzieży prowadził wprawną ręką p. Fyda, tańce i kostjmy były pomysłu p. Szafarskiej. Na Wystawie byli obecni starosta pow. dr Łach, prezydent miasta mgr Nowakowski, inspektorzy szkolni Stefaniak, Pytlarz i Wieczorek oraz liczne nauczycielstwo z całego obwodu nowosądeckiego. Tę piękną Wystawę powtórzono kilka razy z rzędu dla szkół i dla publiczności. Dochód przeznaczony na Tow. Popierania Budowy Publicznych Szkół Powszechnych. (Patrz art. na str. 2-ej).

Rozbłyska tęcza barw praca nowosądeckiej młodzieży szkół powszechnych

Wśród ogromnej ilości wszelkich widowisk jasełkowych i imprez „bożonarodzeniowych“, jakie się odbyły ostatnio na terenie naszego miasta, na pierwszy plan wysuwa się niezwykła impreza, zorganizowana przez szkoły powszechne w N. Sączu. Oto w ubiegłą sobotę w auli gimnazjum żeńskiego rozbłysła tęczą barw i bogactwem kształtów **tysiące artystycznych cacek i ozdób** na trzech wielkich choinkach regionalnych i czterech zwiastujących od stropu oryginalnych „podłaźniczkiach“ ludowych i „światach“. I nie wiadomo, na czym dłużej wzrok zatrzymać: czy na najbarwniejszym i najbogatszym w ozdoby drzewku łowickim (dzieło szkoły U. Kochanowskiej), czy na najartystyczniejszym — podhalańskim (szkoła św. Jadwigi), czy na najciekawszym folklorystycznie drzewku mazowieckim (szkoła Hoffmanowej). **I nie wiadomo, co bardziej podziwiać: czy pracowitość uczennic i — nauczycielek, czy ich pomysłowość w tworzeniu** coraz to nowych, doskonale stylowo dostosowanych i zharmonizowanych z całością ozdób. Bo widzieliśmy tam wspaniałe łańcuchy — z samych wycinanek łowickich lub z kawałków „pasiaka“ posklejane, podziwialiśmy przedziwne kwiaty na drzewku mazowieckim i Janosików w rozmaitych pozach i strojach, i wszelaki sprzęt domowy góralski, z papieru „wyzdajany“ i naklejonymi ornamentami ozdobiony. Ba, widzieliśmy nawet tatrzańską grootę, błyszczącą drogimi kamieniami kolorowej cynfolii, pełną śpiących rycerzy w srebrzystych zbrojach... A toż samo można powiedzieć i o wspaniałym, pełnym mistycznych wisiorów i cacek pajaku i o „podłaźniczkach“ (dzieła szk. kolejowej im. św. Elżbiety) czy o słomianym „świecie“ (szk. w Dąbrówce), z tym dodatkiem, że te ostatnie, oparte na prawdziwym materiale ludowym, zebranych przez nauczycielki w czasie specjalnie na ten cel urządzonych objazdów powiatu, posiadają wartość

etnograficzną, muzealną — i w **Muzeum Ziemi Sądeckiej winny znaleźć pomieszczenie**. Tak np. „podłaźniczka“, składająca się z większego wierzchołka — „matki“ i czterech czy pięciu mniejszych — „córek“, symbolizująca różne rodzaje kultury rolnej: pole, sad, ogród warzywny — jest zrobiona ściśle na wzór oryginalnej podłaźniczki, dotąd robionej w którejś z podsądeckich wsi, o której prawdopodobnie dotąd żaden etnograf jeszcze się nie zwiadział.

Ale nie koniec na tym. Wystawa to dopiero przegrywka. Równocześnie z wystawą na sali odbywają się na scenie oryginalne pokazy: **pastorałki** (reż. p. dyr. E. Fyda), **kolędnicy z turoniem** (szkoła Jagiełły, reż. p. Serwońska), przedstawienie kukielki w oryginalnej, imponującej **szopce** krakowskiej (dzieło szkoły Mickiewicza) i wreszcie **„Jasełka“** Ewy Szelburg Zarembiny, odegrane przez zespół uczennic ze szkoły św. Elżbiety (kolej.) pod reż. pp. J. Szafarskiej i Z. Janczówny. Wspominam o tym na końcu, bo to był główny punkt bogatego programu: właściwie to nie jasełka, lecz barwna rewia tańców i zwyczajów narodowych i ludowych. Do żłóbka przychodzą cztery pory roku i zabawiają kolejno Dzieciątka śląskim trojakiem i „gaikiem“ (zwyczaj zachowany w wielu okolicach Polski, dziewczęta chodzą z pięknie przybranym „gaikiem“ i ze śpiewami dla uczczenia wiosny), tańcami góralskimi, krakowiakiem i „śnieżkowym“ oberkiem. Niby to rzeczy znane, oklepiane, zwłaszcza u nas w Sączu; (przecież sensaci robią nam z tego poważny zarzut, że pracę dla wsi i dla regionalizmu opieramy na strojeniu siebie i tej wsi w „pawie pióra“ i tańczeniu tańców narodowych.) Ale przecie te tańce — zawsze żywe — zawsze porwają czującą polską duszę i — naprawdę, utwierdzają ją w polskości... Zwłaszcza jeśli są tańczone przez dzieci i z takim temperamentem i werwą, z jaką odtąńczono góralską

polkę i krakowiaka.

O wartości tej imprezy nie trzeba pisać, bo mówi ona sama za siebie: nie tylko przysporzy funduszy budowie szkół powszechnych, ale i utrwali w duszach młodzieży to, co najbardziej polskie, najbardziej rodzime. — Może to najmłodsze pokolenie, gdy podrośnie, będzie więcej cenilo rodzimy taniec od tanga czy fokstrotą, może „pawie pióra“ nie przyskonią mu istotnego obrazu wsi polskiej i polskiej rzeczywistości — lecz nauczą je oprzeć tę polską rzeczywistość na pol-

z werwą odtąńczono góralskiego...

skich elementach, na rodzimej, odwiecznej kulturze ludowej.

I jeszcze jedno: jedno małe słowo uznania i wdzięczności dla sądeckiego nauczycielstwa, w szczególności dla pań, które poświęciły cały niemal okres ferii zimowych na żmudną pracę około drzewek i ozdób, około przygotowania tańców, na takim poziomie postawionych; wdzięczność za ożywienie sądeckiej jałowizny życia kulturalnego... Bo o te słowa uznania dla pracy nauczyciela dziś w społeczeństwie polskim tak trudno...

Eugeniusz Pawłowski.

Wyjaśnienie

Odnośnie do artykułu umieszczonego w kronice „Głosu Podhala“ w nrze 2, str. 3, z dnia 10 bm. „Prośba do Zarządu Elektrowni Miejskiej“, wyjaśnia się, że wszelkie naprawy zgłaszane przez Odbiorców są uskutecznia-

ne prawie stale w dniu zgłoszenia, a jedynie roboty nie dające się uskutecznić w tym samym dniu, wykonuje się w dniu następnym, zaś z treści artykułu trudno zrozumieć — o jakie właściwie roboty i naprawy chodzi.

Również jest niejasną sprawą migotania światła, — gdyż ze względu na dobry ruch agregatorów w Elektrowni, — dostawa prądu elektrycznego jest w całym mieście równomierna, — chwilowe migotania mogą być powodowane przez okolicznych Odbiorców prądu dla motorów, co przy włączaniu i wyłączaniu motorów powoduje chwilowe spadki napięć w sieci — a tym samym i chwilowe migotanie.

Usunięcie tego stanu jest możliwe przez zastosowanie osobnej sieci dla motorów — (celem usunięcia migotań), zmusiłoby to jednak Elektrownię a tym samym Gminę na bardzo wysokie koszty przeróbek sieci, co w dzisiejszych warunkach jest niemożliwe.

Szybciej i sprawniej będzie każda sprawa załatwiona, jeśli Odbiorcy prądu elektrycznego wszelkie braki zauważone czy to we własnej instalacji, czy też na sieci elektrycznej w mieście, zgłoszą wprost w Elektrowni na Wólkach osobiście lub pisemnie z dokładnym wyjaśnieniem braku“.

Z wysokim poważaniem

Miejski Zakład Elektryczny
w Nowym Sączu

Dyrektor: inż. K. Władarski.

Obwieszczenie licytacji

II. Km. 679/36. Komornik Sądu grodzkiego w Zakopanem, rew. II mający kancelarię w Zakopanem, przy ul. Kościuszki Nr. 1924 na podstawie art. 602 kpc. podaje do publicznej wiadomości, że na wniosek Henryka Holländera w Tarnowie dnia 27 stycznia 1937 r. o godzinie 9.30 w Zakopanem przy ul. Ogrodowej odbędzie się w terminie 2 gim licytacja ruchomości należących do dłużnika Inż. Stanisława Zopotha i Marii Zopothowej składających się z garnituru mebli klubowych, 2 szaf, 4 foteli, 1 kanapy oszacowanych na łączną kwotę zł 660. Ruchomości można oglądać w dniu, miejscu i czasie wyżej oznaczonym. Komornik.

Z realności Tatrzańska 4, zginął piesek foksterjer, biały z uciętym ogonem. Lewa strona głowy czarna z żółtem, prawa biała. — Znalazca otrzyma wynagrodzenie.

Wspomnienia historyczne

Piechota polska z regimentów króla Augusta III.

Obecnie, gdy wszyscy interesują się armią, uzbrojeniem, techniką wojenną warto może wiedzieć — chociażby dla porównania — jak wyglądał żołnierz polski przed laty dwustu. Oto jak pisze ksiądz Andrzej Kitowicz w Opisach zwyczajów i obyczajów za panowania Augusta III o gwardii pieszej i konnej.

Gwardia koronna piesza nie miała ludzi dobranych co do wzrostu, przyjmowała każdego, kto tylko chciał służyć, chociażby najniższej miary, byle nie chory, ślepy, kulawy i garbaty. Była to matka powszechna wszystkich kosterów, szulerzy, krnąbrnych rodzicom synów, utracjuszków, lub jakim ciężkim występkiem do ucieczki przymuszonych przytem rozmaitych rzemieślników warszawskich od starszyny cechowej dla nie zapłaconego cechu wolnego używania rzemiosła nie mających. Ktokolwiek z takich oblekł się w gwardjacką suknię, już był wolny od wszelkiej mocy napaści i ścigania.

Mieli też między sobą gwardjacy i ludzi zaenob, dla promocji i wykrzesania od rodziców albo krewnych do tego nowicjatu zarekomendowanych. Naostatek mieli ludzi przystojnych, haj-

duków, lokajów, parobków bożych, gdzie w szynkowni na ustroniu przydybanych, podpojonych, kapelusz gwardjacki włożyć sobie na głowę dopuszczających; a po takim przymierzeniu, jakby najuroczystszym słowie danem, bez ceremonii choć niechęć porwanych i do komendy za rekruta stawionych.

Gwardia tedy koronna, mająca więcej ludzi śmiałych, na wszelkie przygody narażających się, przytem w ustawicznym ćwiczeniu się w ręcznej bitwie po trybunach, komisjach radomskich, zjazdach warszawskich z rozmaitymi napastnikami, szalapatami i zuchwalcami znajdującą, była w reputacji najsprawniejszego żołnierza. Jakoż nikt prędzej tumultu bitwy i rąbaniny zajązowanej nie uspokoił jak gwardjacy, ale też żaden inny żołnierz przędzszym nie był do zaczepki, jak gwardjacy. Oni się też ustawicznie snuli po wszystkich szynkowniach i zgrajach, szukając z kimby zadrzeć, a potem go pobić mogli, nie hamując się wspaniałym szczęściem, nieraz doświadczeniem, ani karą rejmentową.

Najmilszą mieli zabawę z gwardzist-

tami królewskimi (był to regiment saski konny, z ludzi najpiękniejszej twarzy złożony i wzrostu niemal olbrzymiego). Za tymi drabantami gwardjacy, chodzili jak myśliwi za zwierzyną, a gdzie z nimi stoczyli bitwę, regularnie ich porabali, a najwięcej po twarzach haniebnie szpecąc, przeciętymi nosami, policzkami, odwalonymi uszami pięknych wcale ludzi, nie szukając z nimi żadnego innego pożytku, tylko sławę, że karłowicie pobili olbrzymów.

Król haniebnie się gniewał o swoich drabantów na oficerów armii i jenerała, że nie mogą utrzymać żołnierza, aby mu tej psoty nie wyrządzał. Wołał po kilka razy w tej mierze oficerów sztabowych i samego jenerała, przedkładając im swoje z tej okazji dolegliwości i żądając skutecznego onej powściągnięcia.

Jenerał i oficerowie czynili z siebie co tylko mogli, karali niemilosierdzie, ile tylko przestępców takowych dociec mogli; nareszcie, gdy wszystko nie pomagało, uradzili, aby gwardjakoń odebrać pałasze przy których dotąd wszyscy żołnierze tak na powinności, jakoteż poza nią będący chodzili. Lecz był wtenczas zwyczaj, iż żołnierze nie zasadzali bagnetów na flinty, tylko stawiając na poczie i podczas musztry, a w inne czasy nosili je przy boku nad pałaszem; więc gdy gwardzistom ode-

brane zostały pałasze, oni chodzili z kijami i kiedy się mieli potykać z drabantami, pozasadzali bagnety na kije i tak dobrze niemi albo jeszcze gorzej wycinali pyski drabantom, jak pałaszaami, bo drabanty chłopcy ciężkie i niesprawne do szabli, żadnego układu szermierskiego nie umieli, tylko z góry ni by cepami cięli na gwardjaków. Ci zaś, podsadziwszy się z układem gładkim i szybkim pod drabów, kiedy ich nacechowali, umknęli.

August król, widząc, iż na każdym zaciągnięciu warty, coraz więcej stawa w szyku drabantów oszpeconych szramami, nareszcie odesłał ich do Saksonii, a na ich miejsce przyzwał regiment karabinjerów, chłopów tak jak i drabanci rosłych, lecz nie tak urodziwych, o których nie był tak troskliwy, i gwardjacy nie mieli nań takiego apetytu, jak na pierwszych.

Jak byli sprawni do dawania ognia; wiele razy na nich przypadła ta powinność, zawsze się **gracko** popisali: bądź w skupionem bądź w ciągłym ogniu dawaniu; pierwszego ognia częste miewali okazje na pogrzebach żołnierskich i oficerskich tak swego regimentu, jakoteż i innych, których bez komendy po swojej potrzebie w Warszawie, Lublinie, Piotrkowie i Radomiu śmierć zabierała.

Każdy grosz złożony na konto P. K. O. Nr 70.200 — przyniesie ulgę bezrobotnym!

Ratujmy od zimna i głodu!

KRONIKA

KALENDARZYK

25 P. Nawr. ś. Paw.
26 W. Polikarpa
27 Ś. Jana Złotoust.
28 C. Obj. św. Agn.
29 P. Franc. Sal.
30 S. Martyny
31 N. Piotra z N.

—O—

Nabożeństwo żałobne za Poległych w Powstaniu Styczniowym odbyło się dnia 22 stycznia br. w kościele parafialnym staraniem Tow. Gimn. „Sokół“.

Mrozy w Sądecczyźnie. Ostatnie dni przyniosły wielkie i gwałtowne obniżenie temperatury. W całej Sądecczyźnie zapanowały silne mrozy dochodzące miejscami do 26 stopni Celjusza poniżej zera. W połowie tygodnia bieżącego mróz nieco zelżał i zaczął padać śnieg. Przez okres mrozów zainstalowano z polecenia Magistratu w kilku punktach miasta piece z ogniem, przy których przechodnie mogli się ogrzać.

Na pomoc zimową. Urządzona przez Zarząd Miasta i Radę Miejską N. Sącza zabawa z początkiem stycznia br. w salach Ratusza, przyniosła czystego dochodu kwotę 683 zł, którą to kwotę przeznaczono na pomoc zimową dla bezrobotnych. Do powodzenia zabawy przyczynili się w wielkiej mierze organizatorzy tejże, p. drowa Foltyńska i wiceprezydent miasta Mgr Krupa.

Nowa Rada Miejskiej Komunalnej Kasy Oszczędności w Nowym Sączu wybrana została na poniedziałkowym posiedzeniu (18 I br.) Rady miasta N. Sącza w następującym składzie: z pośród członków Rady miasta weszli jako członkowie Rady Kasy: Homecki Józef właściciel realności i przemysłowiec, Łobodziński Jan właściciel realności i poseł na Sejm, ks. Prałat Roman Mazur, Dr Stern Berthold adwokat, Styczyński Władysław właściciel realn. i przemysłowiec, Żaroffe Walerian, urzędnik kolejowy. — Z poza Rady Miasta weszli do Rady Kasy pp.: Engländer Jakub młodszy właśc. realn. i kupiec, Nattel Izrael kupiec, Dr Krupa Jan dyr II-go gimnazjum, Dr Przychodzki-Ligęza Teodor właśc. realn. i em. nadradca sąd., Rechowicz Jan właśc. realn. i przemysłowiec, Dr Zaranek Stanisław właśc. realn. i fizyk powiatowy. Do Komisji Rewizyjnej weszli z ramienia Rady Miejskiej, pp.: Dr Kozaczka Adam, Borowicz Stanisław, Wąsowicz Tadeusz.

Posiedzenie Rady Miejskiej miasta N. Sącza odbyło się w poniedziałek 18 stycznia br. w sali Ratusza. Na posiedzeniu załatwiono następujące sprawy: zmianę statutu o poborze opłat w kierunku obniżenia niektórych stawek opłat, załatwiono przejęcie bezpłatne parceli o powierzchni 520 m² pod regulację ul. Kochanowskiego i bocznych, od Jana Stanka oraz kilka drobniejszych spraw. Na posiedzeniu tym odano hołd pamięci zmarłego niedawno, b. radnego miasta i dyr. Kasy Oszczędności w N. Sączu Hieronima Jagoszewskiego.

Z Miejskiego Komitetu P.W. i W. F. Miejski Komitet Wychowania Fizycznego i Przyniesienia Wojskowego urządza w dniu 6-tym lutego 1937 r. w salach ratusza tradycyjną Redutę Karnawałową w celu uzyskania funduszy na finansowe poparcie organizacji i stowarzyszeń uprawiających na terenie miasta wychowanie

fizyczne i przysposobienie wojskowe.

Nowy Zarząd Cechu Krawców w Nowym Sączu w dniu 10 stycznia 1937 r. wybrano na Walnem Zebraniu Członków w lokalu Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet w Nowym Sączu. Stanek Piotr starszy cechu, Schindel Szymon podstarszy cechu, członkowie Zarządu: Hamiga Stanisław, Olpiński Józef, Błachut Marcin, Friedenbach Markus, Kolber Abracham, Bittersfeld Naftali, Greiman Zygmunt, Niederman Herman.

Wystawa choinek regionalnych wykonana przez nowosądecką młodzież szkół powszechnych otwarta jest codziennie do dnia 25 stycznia br. w nawi gimnazjum żeńskiego. Wstępy dla starszych 20 gr, dla młodzieży 10 gr. Tak piękną wystawę powinni zwiedzić wszyscy mieszkańcy Nowego Sącza.

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Związku Podhalan w Nowym Sączu odbędzie się w poniedziałek 25-go stycznia br. w sali posiedzeń Rady Powiatowej z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie, 2) Protokół z ostatniego Walnego Zebrania, 3) Sprawozdanie Prezydium za ostatni okres pracy, 4) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej i uchwalenie absolutorjum, 5) Wybór nowego Zarządu, 6) Sprawa Związku Ziemi Sądeckiej, 7) Wnioski i zapytania. Początek o godzinie 17.30. W razie braku kompletu, drugie Walne Zgromadzenie odbędzie się o godzinie 18 bez względu na ilość obecnych.

Nowe przepisy sprzedaży mięsa. Rozporządzenie Ministra Opieki Społ. ustala, że przechowywanie w jatkach mięsa siekanego i mielonego jest zakazane. Mięso może być mielone w obecności klienta. Rozporządzenie zabrania w miejscach sprzedaży mięsa, sprzedaży wędlin i innych artykułów żywności, wywieszania mięsa od ulicy, wprowadzenia psów do lokali, sprzedaży obskubanego drobiu w handlu obnośnym i na straganach otwartych.

Pan Stronć, filar Lwowskiej Fali w N. Sączu. We środę 20 stycznia odbył się w sali Sokola wspaniały wieczór śmiechu i humoru radcy Stroncica, czołowego filara Lwowskiej Fali Wesolej. W program weszły: monologi, parodie i imitacje. Ludzie bawili się i śmiali beztrudno, zapominając chociaż na chwile o mrozach i innych dolegliwościach.

Z bibliotek nowosądeckich. — Godziny wypożyczeń książek bibliotek publicznych w N. Sączu: **im. Szujskiego na Zamku:** wtorki i piątki każdego tygodnia od godziny 5—7, **biblioteka TSL.** przy ul. Jagiellońskiej: wtorki i piątki każdego tygodnia od godziny 6—7, **biblioteka Związku Inwalidów Wojennych** ul. Jagiellońska: wtorki, czwartki i soboty od 4—7.

Ze sportu

Powiatowy Komendant P.W. i W.F. w Nowym Sączu urządza kurs narciarski 7-dniowy w Ptaszkowy, dla członków Zw. Strzeleckiego, Związku Rezerwistów, Podoficerów Rezerwy, Oficerów Rez. Kurs ten odbędzie się od dnia 8 lutego do dnia 15 lutego.

Dwa razy daje, kto szybko daje!

Z powiatu nowosądeckiego!

Budżet gminy N. Sącz wieś. W dniu 14 stycznia br. odbyło się w Nowym Sączu w kancelarii Zarządu Gminnego — posiedzenie Rady Gminnej dla uchwalenia preliminarza budżetowego na rok 1937/38. Rada Gminna uchwiliła jednomyślnie budżet wynoszący po stronie dochodów i wydatków zwyczajnych kwotę zł 23.528 oraz uchwiliła prosić Kom. Fundusz Zapomógowy o zapomogę ze względu na nadmierne obciążenie gminy długami przejętymi po byłych gminach jednostkowych, zaś Tow. Popierania Budowy Publ. Szkół Pow. o zasilek na wykończenie budynku szkolnego w Boguszowej i na całkowity remont kilku szkół.

Na dożywianie dzieci. Dr Eugeniusz Stuber w Dąbrowie, Gmina Nowy Sącz ofiarował dla Gminnego Komitetu Bezr. i biednym 5 l. mleka dziennie do wiosny br. Gminny Komitet Opieki nad Dziećmi postanowił przeznaczyć mleko dla szkoły w Wielogłowach celem dożywiania dzieci z Dąbrowy, Wielopola i Wielogłów.

Otwarcie kursu trykotarskiego w Siedlcach. Dnia 11 I br. otwarty został w Siedlcach z inicjatywy TSL. kurs trykotarski. Po uroczystym nabożeństwie, które odprawił ks. Proboszcz Łoniowski, zebrały się uczestniczki kursu w sali Czytelni TSL. Przewodniczący Czytelni Zieliński powitał instruktorkę i uczestniczki kursu, poczem przemówił ks. proboszcz Łoniowski oraz instruktorka kursu.

Opłatek TSL. w Siedlcach. Tradycyjny opłatek dla członków TSL. połączony z wieczorem kolęd w wykonaniu chóru i orkiestry smyczkowej tut. Czytelni, urządza Zarząd Czytelni TSL. w Siedlcach dnia 24 I 1937. Zarząd Czytelni zaprasza serdecznie Zarząd Powiatowy i Okręgowy.

Co słyhać w Polsce?

Górale w Kościeliskach złożyli przebywającemu tamże Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi wyrazy hołdu, przybywszy do Marszałka w delegacji. Marszałek odpowiedział im serdecznie, poczem sfotografował się wspólnie z góralami.

W Tarnowie udekorowany został przez wojewodę Gnoińskiego J. E. biskup tarnowski ordynariusz ks. dr Lisowski, komandorią z gwiazdą Polonia Restituta.

W Warszawie odbył się w niedzielę 17 stycznia br. kongres Ludowców, na którym uchwalono rezolucje przeciw komunizmowi, faszyzmowi i za samodzielność polityczną Stronnictwa Ludowego.

W Gdyni wykryto nową aferę. W aferze tej zaangażowani byli czarnogieldziarze żydowscy z całej Polski. Wykryto obcych walut u kupców żydowskich na sumę 200 tys. złotych. Ni-ci afery idą z Warszawy, przez Gdynię, Gdańsk do Berlina.

W Mysłowicach na Śląsku zdarzyła się w ubiegłym tygodniu straszliwa katastrofa kolejowa. Zginęło kilkunastu ludzi, rannych jest kilkadziesiąt osób. Aresztowano dyżurnego ruchu i dwóch innych pracowników kolejowych.

Ruch cudzoziemców w Polsce. Jak wynika z ostatnich obliczeń, w roku ubiegłym bawiło w Polsce 87.100 cudzoziemców, z tego 29.900 w Warszawie, 4.900 w Łodzi, 6.200 w Poznaniu, 4.500 w Bydgoszczy, 8.500 w Ka-

towicach, 8.400 w Krakowie, 5.200 we Lwowie, reszta w innych miastach.

Z Niemiec przybyło do Polski w roku ubiegłym 29.200 osób, z Austrii 10.000, z Czechosłowacji 7.300, ze Stanów Zjednoczonych 5.100, z Francji 4.600.

Co słyhać w świecie?

Niemcy na każdym kraku podkreślają swoją przyjaźń dla Włoch. Ostatnio bawił u Mussoliniego premier pruski Goering, oficjalnie, witany uroczysto przez Włochów. Podczas pobytu w Rzymie, wygłosił Goering antybolszewicką mowę.

W Szwecji bawił Kiepara witany w stolicy tego państwa, w Sztokholmie, owacyjnie. Z Szwecji pojedzie znakomity polski śpiewak do Polski a następnie wróci do Holandii, gdzie będzie śpiewał po powrocie pary książęcej z Polski.

Na Litwie wzmożła się ostatnio działalność komunistów. Policja litewska aresztowała wielu komunistów w Kownie, Kłajpedzie i w reszcie kraju.

Belgia zniosła ograniczenia kontyngentowe na przywóz węgla zagranicznego do niej a to z powodu braku opału w Belgii.

Dania pragnie budować drogi w Polsce na kredyt. Przedewszystkim chcą budować drogi na kresach wschodnich i w województwach centralnych na kwotę 20 milionów zł, które byłyby spłacone w długoletnich ratach.

We Francji liczba zgonów jest większa niż liczba urodzin. Zmniejsza się tam liczba małżeństw i urodzin stale. Niedawno Francja kupiła od rządu madryckiego kopalnie rtęci w Almaden, które do niedawna były własnością Włoch.

W Rumunii, w miejscowości Toplica napadły dwa niedźwiedzie na pewnego wieśniaka, który został ocalony przez sąsiadów, lecz z przerażenia zwarjował.

W Hiszpanii zwyciężają równocześnie powstańcy i rządowcy. Tak wynika z gazet, z których jedne są za rządowcami inne za powstańcami. Po prawdzie trudno przychodzi powstańcom zdobyć Madryt, ale też i rządowcy mają ciężki orzech do zgryzienia. Traci na tych bratobójczych walkach tylko Hiszpania jako naród i jako państwo. Już pół majątku narodowego w Hiszpanii wojna wewnętrzna zniszczyła. Hiszpanie zrobiliby najlepiej, gdyby wyrzucili z kraju i Włochów i Niemców i bolszewików rosyjskich i przystąpili do zgody. Zadarmo napewno obecne państwa pomocy Hiszpanii nie dają. Każą sobie dobrze płacić!

Rosja sowiecka odmawia wstrzymania wysyłki wojsk dla rządowców w Hiszpanii. Na propozycję Anglii, aby Rosja nie wysyłała ochotników do Hiszpanii, Moskwa odpowiedziała odmownie.

Stany Zjednoczone Ameryki Pół. budują nowy kanał w Nikaragui. Kanał, który będzie kosztował 722 miliony dolarów, łączył będzie Ocean Spokojny z morzem Antylskim. Ten nowy kanał budują Stany Zjednoczone z powodu szczupłości kanału Panamskiego oraz obawy o jego całość w czasie wojny.

W Meksyku w jednej z kopalni nastąpił straszny wybuch. Zginęło 33 robotników a 28 doznało okropnych poparzeń. Przyczyny katastrofy nie zdano ustalić.

Prenumerujesz „Głos Podhala“?

